

ZROZUMIEĆ
POLITYKĘ
UNII EUROPEJSKIEJ

Wspieranie
rynku
wewnętrznego
i wzrostu
gospodarczego

Komisja
Europejska

Opodatkowanie

Proste, sprawiedliwe i efektywne
opodatkowanie w Unii Europejskiej

ZROZUMIEĆ POLITYKĘ UNII EUROPEJSKIEJ

Ta publikacja jest częścią serii wydawniczej poświęconej działaniom, jakie podejmuje Unia w różnych obszarach, powodów ich podejmowania i osiąganym wynikom.

Publikacje z tej serii można znaleźć na stronie:
http://europa.eu/pol/index_en.htm
<http://europa.eu/!ud99qu>

Jak działa Unia Europejska
Europa w 12 lekcjach
„Europa 2020”: europejska strategia na rzecz wzrostu
Założyciele Unii Europejskiej

Agenda cyfrowa
Badania i innowacje
Bankowość i finanse
Bezpieczeństwo żywności
Budżet
Cła
Działania w dziedzinie klimatu
Energia
Gospodarka morska i rybołówstwo
Granice i bezpieczeństwo
Handel
Konkurencyjność
Konsumenci
Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport
Kultura i sektor audiowizualny
Migracja i azyl
Opodatkowanie ✘
Polityka regionalna
Pomoc humanitarna i ochrona ludności
Przedsiębiorstwa
Rolnictwo
Rozszerzenie
Rynek wewnętrzny
Sprawiedliwość, prawa podstawowe i równość
Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa
Środowisko
Transport
Unia gospodarcza i walutowa oraz euro
Współpraca międzynarodowa i rozwój
Zatrudnienie i sprawy społeczne
Zdrowie publiczne
Zwalczanie nadużyć finansowych

SPIS TREŚCI

Dlaczego kwestie opodatkowania powinny być rozwiązywane na szczeblu UE?	3
Działania UE w dziedzinie opodatkowania	5
Czym zajmuje się UE?	7
Perspektywy	12
Więcej informacji	12

Zrozumieć politykę Unii Europejskiej – Opodatkowanie

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Dział Informacji dla Obywateli
1049 Bruksela
BELGIA

Tekst zaktualizowano w styczniu 2015 r.

Zdjęcie na okładce i na str. 2:
© Shutterstock/Garry L.

12 str. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-45254-3
doi:10.2775/267856

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2015

© Unia Europejska, 2015
Zezwala się na powielanie niniejszej publikacji.
Wykorzystywanie lub powielanie pojedynczych zdjęć
wymaga bezpośredniej zgody osób uprawnionych
z tytułu praw autorskich.

Dlaczego kwestie opodatkowania powinny być rozwiązywane na szczeblu UE?

Opodatkowanie ma zasadnicze znaczenie dla suwerenności narodowej. Dochody podatkowe dostarczają rządowi krajowemu pieniądze, których rząd potrzebuje, aby sprawnie funkcjonować. Polityka fiskalna odzwierciedla priorytety poszczególnych krajów UE w zakresie wydatków publicznych na takie obszary jak edukacja, opieka zdrowotna, emerytury i renty. Ma ona wpływ na konsumpcję prywatną i oszczędności gospodarstw domowych oraz określa ramy finansowe dla działalności gospodarczej i ekologicznej. Dlatego też uprawnienia do pobierania podatków i ustalania stawek podatkowych leżą w gestii rządów krajowych.

Ze swej strony UE może jednak starać się o to, by opodatkowanie było sprawiedliwsze, prostsze i bardziej skuteczne.

Zapewnienie sprawiedliwości

Opodatkowanie musi być przede wszystkim sprawiedliwe. Nie zawsze jest łatwo to zagwarantować, nawet na poziomie krajowym. Jednak w przypadku działalności prowadzonej na skalę międzynarodową to prawdziwe wyzwanie. Przepisy podatkowe nie powinny dawać przedsiębiorstwom w jednym kraju przewagi konkurencyjnej nad podmiotami działającymi w innym kraju. Nie powinny również umożliwiać ludziom unikania opodatkowania w innym kraju. Aby rozwiązać te problemy, kraje UE zgodziły się przyjąć pewne wspólne zasady.

Coraz więcej przedsiębiorstw i osób fizycznych działa w kilku krajach. Oznacza to, że potencjalnie łatwiej jest stosować środki prawne umożliwiające płacenie jak najmniejszych podatków („unikanie opodatkowania”) lub niepłacenie należnych podatków („uchylanie się od opodatkowania”). Poszczególne państwa nie są w stanie rozwiązać tych problemów na własną rękę. Dlatego w ostatnich latach kraje UE ściśle ze sobą współpracowały, aby razem przeciwdziałać tym problemom oraz aby zapewnić uczciwość systemu podatkowego.

Lepsze funkcjonowanie rynku wewnętrznego

Europejski rynek wewnętrzny, zwany również jednolitym rynkiem, umożliwia obywatelom i przedsiębiorcom swobodne przemieszczanie się i swobodny handel w 28 państwach członkowskich UE. Jednak współistnienie różnych systemów podatkowych wciąż utrudnia życie obywatelom i przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w różnych krajach. W niektórych przypadkach przepisy podatkowe mogą dyskryminować zagranicznych podatników lub osoby, które uzyskują dochód za granicą. Dlatego właśnie ustanowiono przepisy UE.

W innych przypadkach osoby fizyczne i przedsiębiorstwa mogą być zmuszone do płacenia podatków i przestrzegania zasad w każdym z krajów, w których

Jasne zasady zapewniają rywalom uczciwe warunki zarówno w piłce nożnej, jak i w biznesie.

Rynek wewnętrzny w praktyce: Holandia eksportuje do innych krajów europejskich 630 mln cebulek tulipanów rocznie.

działają, co może prowadzić do bardzo wysokiego ogólnego poziomu opodatkowania. Problemu tego nie można rozwiązać, stosując aktualnie obowiązujące przepisy UE. Dlatego kraje UE muszą ściśle ze sobą współpracować. Porozumienie w sprawie uproszczenia niektórych przepisów podatkowych i wyeliminowania pewnych niewydolności mogłoby pomóc w zapewnieniu swobodnego przepływu towarów, usług i kapitału w UE.

Wspieranie wzrostu gospodarczego

Decyzje polityczne podejmowane w jednym kraju mogą wpływać na kraje sąsiadujące w sposób pozytywny lub negatywny. Dlatego kraje UE zgodziły się współpracować przy przygotowaniu krajowych planów budżetowych i gospodarczych. Współpraca ta ma zagwarantować: bardziej stabilne finanse publiczne, silniejsze zarządzanie gospodarcze i większą dyscyplinę oraz przeprowadzenie gruntownych reform strukturalnych mających zwiększyć konkurencyjność. Ważne jest również oszacowanie, w jaki sposób polityka podatkowa może pomóc w osiągnięciu tych celów.

W skrócie

Rządy krajowe w dużej mierze same decydują o kształcie swoich przepisów podatkowych zgodnie ze swoimi krajowymi priorytetami. Niemniej jednak muszą przestrzegać pewnych fundamentalnych zasad, takich jak zakaz dyskryminacji czy poszanowanie zasady swobodnego przepływu towarów i osób w ramach rynku wewnętrznego. Unijne procedury współpracy i ramy prawne pomagają zagwarantować uczciwe i skuteczne opodatkowanie działalności transgranicznej w UE.

Czy UE może nakładać podatki?

Nie. UE nie może wprowadzać podatków. Odbywa się to wyłącznie na poziomie poszczególnych krajów. Budżet UE jest finansowany niemal w całości z „zasobów własnych”. Obejmują one bezpośrednie składki każdego państwa, cła i niewielką część krajowych dochodów z podatku VAT. Kraje UE wspólnie decydują o rodzaju i maksymalnej wysokości tych „zasobów własnych”.

Działania UE w dziedzinie opodatkowania

Prawodawstwo

Decyzje o przepisach podatkowych są przede wszystkim podejmowane na szczeblu krajowym. Komisja Europejska może zaproponować przepisy podatkowe, jeżeli uzna, że działanie ogólnoeuropejskie jest potrzebne dla zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Może również wydawać zalecenia i przedstawiać wytyczne polityczne w poszczególnych obszarach. Komisja Europejska czuwa nad tym, żeby:

- dzięki działaniom na szczeblu UE można było osiągnąć lepsze wyniki, niż gdyby kraje UE działały samodzielnie (zasada pomocniczości)
- proponowane inicjatywy nie wykraczały poza to, co jest konieczne do rozwiązania danego problemu (zasada proporcjonalności).

Unijne przepisy podatkowe muszą zostać jedomyślnie przyjęte przez wszystkie państwa UE, zanim wejdą w życie. W ten sposób uwzględnione są interesy każdego z krajów UE.

Konsultacje społeczne

Przed przedłożeniem projektu nowych przepisów prawnych lub innych inicjatyw w dziedzinie polityki podatkowej Komisja Europejska stara się zebrać uwagi obywateli, przedsiębiorstw, stowarzyszeń handlowych, związków zawodowych i innych organizacji. Odbywa się to zazwyczaj w ramach konsultacji społecznych. Konsultacje są również wykorzystywane do uzyskania informacji na temat konkretnych problemów podatkowych, np.: na temat częstotliwości ich występowania oraz ich wpływu na podatników, budżety krajów UE i na rynek wewnętrzny UE. Komisja może również zwrócić się z prośbą o zaproponowanie sposobów rozwiązania tych problemów.

Różnica między opodatkowaniem bezpośrednim i pośrednim

Podatki bezpośrednie nakłada się na osobę, przedsiębiorstwo, podmiot lub nieruchomość. Są to np.: podatek dochodowy czy podatek od osób prawnych. Natomiast podatki pośrednie nakłada się na transakcje. Są to np.: podatek od wartości dodanej (VAT), podatek od sprzedaży towarów i usług czy podatek akcyzowy od wyrobów alkoholowych i tytoniowych.

Prawodawstwo UE w dziedzinie podatków bezpośrednich ogranicza się do dostosowania do siebie przepisów w poszczególnych krajach UE (tzw. zbliżenie przepisów). Można to uczynić jedynie w zakresie niezbędnym do usprawnienia funkcjonowania rynku

To co widać gołym okiem: czworo znajomych miło spędza czas przy kufli piwa w Monachium.

To czego nie widać gołym okiem: UE wspiera sprawiedliwy handel poprzez harmonizację stawek podatku akcyzowego od piwa.

wewnętrznego Unii Europejskiej oraz stawienia czoła wspólnym problemom o wymiarze międzynarodowym, takim jak uchylenie się od opodatkowania.

Przepisy unijne w zakresie podatków pośrednich mogą obejmować harmonizację przepisów krajowych. Nazbyt różniące się od siebie przepisy podatkowe dotyczące towarów i usług mogą zakłócić konkurencję między przedsiębiorstwami i utrudnić dokonywanie zakupów i sprzedaż produktów za granicą.

Deklaracje polityczne i zalecenia

Komisja może wydawać deklaracje polityczne i zalecenia. Nie są one prawnie wiążące, mają raczej wskazać państwom UE, jakie działania można by podjąć w dziedzinie opodatkowania. Mogą one również zwrócić uwagę na przykłady najlepszych praktyk, na których warto się wzorować.

Europejski semestr – zalecenia dla poszczególnych krajów

Kryzys gospodarczy pokazał, że gospodarki poszczególnych krajów są ze sobą powiązane i jak ważna jest wzajemna współpraca, jeśli chcemy wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy w Europie. Dlatego kraje UE postanowiły koordynować swoje polityki gospodarcze w ramach tzw. semestru europejskiego. W ramach tej ściślejszej koordynacji gospodarczej co roku Komisja Europejska wydaje zalecenia dla poszczególnych krajów. W dziedzinie polityki podatkowej zalecenia te skupiają się na tym, w jaki sposób krajowe systemy podatkowe mogą stać się sprawiedliwsze i wydajniejsze oraz bardziej sprzyjać wzrostowi gospodarczemu.

Zalecenia skierowane do poszczególnych krajów

Pomoc państwa

Komisja Europejska ma obowiązek sprawdzenia, czy pomoc państwa przyznana przez kraje UE nie daje niektórym firmom, sektorom lub osobom nieuczciwej przewagi nad konkurentami. Dotyczy to również pomocy państwa w formie ulg podatkowych. Przykładem niezgodnej z prawem pomocy państwa może być stosowanie w przypadku przedsiębiorstw krajowych niższych stawek podatkowych niż w przypadku firm zagranicznych. Komisja może zażądać, aby pomoc niezgodna z prawem została zniesiona, a korzyści z niej wynikające – zwrócone.

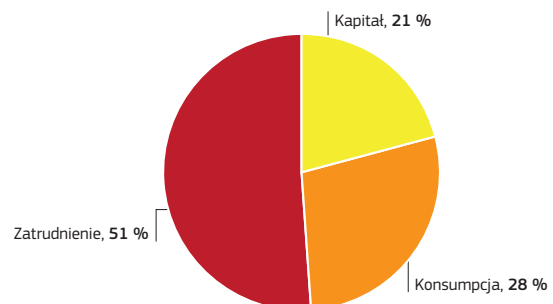
Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej dokonuje wykładni prawa Unii Europejskiej, aby zagwarantować, że jest ono stosowane we właściwy sposób. Często prowadzi to do tego, że państwa członkowskie muszą zmieniać swoje przepisy podatkowe. Trybunał może zostać poproszony o przeanalizowanie przepisów podatkowych na dwa sposoby.

Sądy krajowe mogą zwrócić się do Trybunału o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w celu ustalenia, czy prawo krajowe jest zgodne z prawem UE.

Komisja Europejska może odebrać sprawę do Trybunału, jeżeli uzna, że któreś z państw UE nie przestrzega unijnych przepisów. Komisja może to zrobić tylko wtedy, gdy dany kraj nie zmienił swoich przepisów, mimo iż został o to uprzednio poproszony.

ŹRÓDŁA DOCHODÓW PODATKOWYCH W UNII EUROPEJSKIEJ (2012 R.)

Opodatkowanie pracy jest nadal wysokie w większości krajów UE. UE zachęca do stosowania innych form podatków, bardziej sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, takich jak podatki środowiskowe.

Czym zajmuje się UE?

Podczas podróży statkiem po Dunaju z Niemiec do Rumunii można poznać różne krajowe systemy podatku VAT.

Podatek od wartości dodanej (VAT)

Do lat 70. XX w. każdy kraj UE miał swój własny system opodatkowania produkcji i konsumpcji towarów i usług. Warunki takie utrudniały prowadzenie działalności w skali międzynarodowej i powodowały zakłócenia konkurencji między dostawcami. W 1977 r. sytuacja zmieniła się na lepsze. Kraje UE uzgodniły wspólny zbiór przepisów podatkowych dla towarów i usług oraz ogólne ramy stawek podatkowych. Był to początek unijnego systemu podatku VAT.

VAT jest podatkiem od konsumpcji, który pobierany jest w przypadku większości towarów i usług sprzedawanych w UE. W ramach europejskiego systemu podatku VAT tylko konsument końcowy płaci podatek od towarów lub usług. Przedsiębiorstwa uczestniczące w łańcuchu dostaw w większości przypadków zobowiązane są do naliczenia podatku VAT przy sprzedaży kolejnemu klientowi w łańcuchu. Jednak mogą one również odliczyć podatek VAT od kosztów materiałów i innych produktów lub usług, z których same korzystają.

Podatek VAT jest istotnym źródłem dochodu dla budżetów krajowych. Ten wspólny system opodatkowania towarów i usług ma kluczowe znaczenie dla rynku wewnętrznego UE.

Obowiązujące przepisy w zakresie VAT-u dotyczące ustalenia **miejsca opodatkowania** są dość złożone.

Komisja Europejska wraz z krajami UE pracuje nad stworzeniem unijnego systemu VAT dla wszystkich towarów i usług opartego na zasadzie miejsca przeznaczenia, który zagwarantowałby, że VAT jest płacony w kraju, w którym znajduje się konsument. System ten może zostać opracowany i wdrożony na wiele sposobów. Obecnie Komisja analizuje wpływ, jaki mogłyby mieć różne opcje na przedsiębiorstwa i kraje UE. W oparciu o swoje ustalenia przedstawi możliwe rozwiązania w 2015 r.

Komisja Europejska pracuje również nad dostosowaniem systemu podatku VAT do potrzeb rynku wewnętrznego oraz nad uproszczeniem zasad, które na przykład umożliwiłyby firmom korzystanie ze wspólnych deklaracji VAT i wypełnianie wszystkich swoich obowiązków podatkowych w jednym kraju.

Podatki akcyzowe

Podatki akcyzowe są podatkami pośrednimi od produkcji, sprzedaży lub użycia określonych produktów, takich jak:

- alkohol i napoje alkoholowe
- wyroby tytoniowe
- produkty energetyczne (np. paliwa silnikowe i grzewcze, takie jak benzyna, energia elektryczna, gaz ziemny, węgiel i koks).

Pozytywne skutki uboczne: podatki akcyzowe od wyrobów tytoniowych mogą zachęcać ludzi do rzucenia palenia.

W 1993 r. utworzono rynek wewnętrzny i zniesiono kontrole podatkowe na granicach między krajami UE. Kraje UE uzgodniły szereg wspólnych zasad w celu ułatwienia transgranicznej wymiany handlowej i ograniczenia możliwości wystąpienia zakłóceń konkurencji.

Przepisy w zakresie podatku akcyzowego dotyczą na przykład:

- minimalnych stawek, które państwa UE muszą stosować
- zakresu możliwych wyjątków
- ogólnych zasad dotyczących wytwarzania, składowania i transportu tych towarów w całej UE.

Unijne przepisy dotyczące podatku akcyzowego mogą również wspierać inne polityki, np. politykę antynikotynową. Istnieją również specjalne przepisy (na przykład dotyczące niższych stawek) dla mniej uprzywilejowanych sektorów i obszarów w UE.

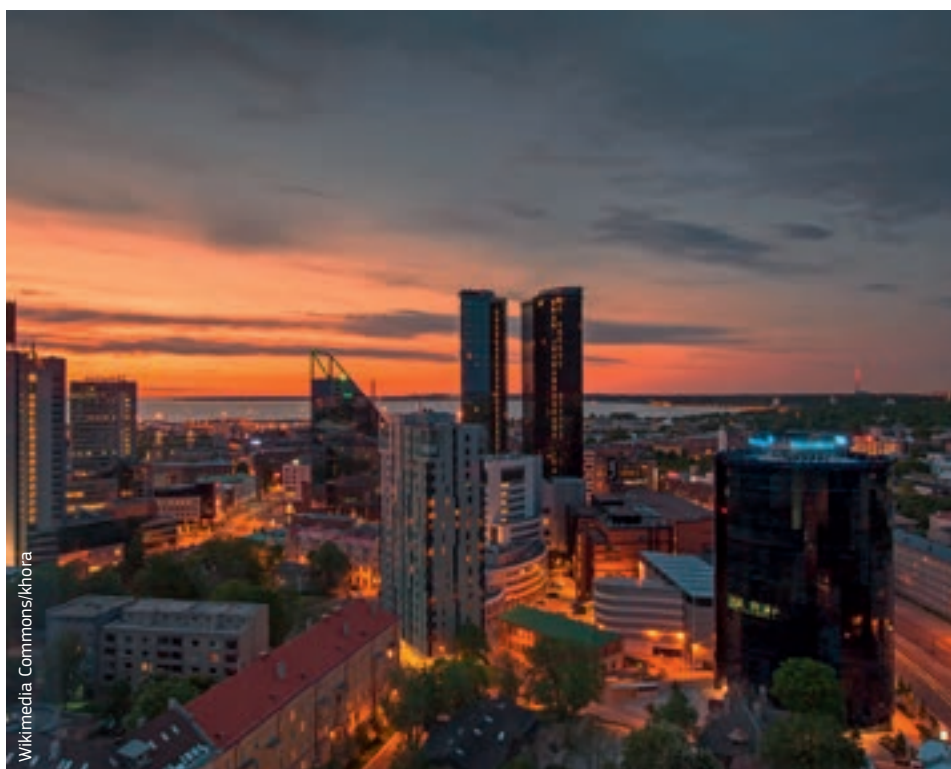
Opodatkowanie sektora finansowego

Kraje UE i ich mieszkańcy chcą, by sektor finansowy wносił należny wkład w finanse publiczne. Ponadto powszechnie uważa się, że sektor ten powinien spłacić przynajmniej część tego, co podatnicy europejscy musieli zapłacić w kontekście niedawnych operacji ratowania banków.

Wiele krajów UE wprowadziło lub rozważa wprowadzenie podatku od transakcji finansowych. Jednak indywidualne działania pojedynczych państw w tej dziedzinie mają pewne wady. Mogą one prowadzić do fragmentacji rynku wewnętrznego w obszarze usług finansowych. Mogą też mieć niepożądane skutki uboczne, takie jak podwójne opodatkowanie lub brak opodatkowania. Dlatego Komisja przedstawiła wniosek ustawodawczy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych w UE. W drodze specjalnej procedury „wzmocnionej współpracy” jedenaście państw UE prowadzi obecnie negocjacje w sprawie szczegółów projektu wspólnego podatku od transakcji finansowych, który miałby zostać wprowadzony w tych krajach.

Opodatkowanie samochodów

Obecnie nie ma ogólnounijnych przepisów dotyczących podatków od rejestrowania pojazdów i podatków drogowych. Kraje mogą nakładać te podatki lub nie, jednak muszą je stosować w sposób niedyskryminujący. Komisja Europejska opublikowała dokumenty wyjaśniające, w jaki sposób przepisy UE wpływają na przepisy krajów UE dotyczące opodatkowania samochodów przewożonych z jednego kraju do drugiego. Komisja wydała również zalecenia mające na celu poprawę funkcjonowania jednolitego rynku. Mają one przede wszystkim zapobiec podwójnemu opodatkowaniu samochodów, które zostały przewiezione z jednego kraju UE do drugiego, i zlikwidować przeszkody utrudniające transgraniczne wypożyczenie samochodów.

*Życie jest piękne: na Krecie
lub gdziekolwiek indziej.
Podwójne opodatkowanie nie
powinno być przeszkodą.*

Opodatkowanie osób fizycznych

Podatki od osób fizycznych (np. podatek od dochodu) w zasadzie leżą w gestii poszczególnych państw członkowskich UE. Jednak mogą one utrudniać przemieszczanie się w obrębie UE. Osoby, które przeprowadzają się do innego kraju UE, inwestują za granicą lub otrzymują spadek z innego kraju mogą zostać zobowiązane do zapłaty podatku w dwóch lub więcej krajach UE. Mogą również napotkać inne trudności i skomplikowane wymogi. Większość krajów europejskich podpisała umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Jednak nie obejmują one wszystkich podatków i wszystkich możliwych sytuacji transgranicznych i dlatego nie mogą być skutecznie stosowane w praktyce. Komisja na różne sposoby pracuje nad rozwiązaniem tych problemów. W szczególności stara się uzyskać jak najwięcej informacji na temat konkretnych problemów związanych z opodatkowaniem, które pojawiają się w sytuacjach transgranicznych, i na temat ich skali.

W ostatnich latach Komisja rozpoczęła również analizę krajowych przepisów podatkowych mających zastosowanie do osób pracujących w innych krajach (pracowników transgranicznych) i przepisów dotyczących podatku od spadków. Jeżeli uzna, że w danym kraju miała miejsce dyskryminacja lub nastąpiło naruszenie prawa europejskiego, może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał wielokrotnie orzekał, że państwa UE są zobowiązane do wyeliminowania dyskryminacji podatkowej z przepisów krajowych.

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że dane państwo nie może stosować podatku od spadków w sposób dyskryminujący, na przykład zezwalać na odliczenie podatku od wartości majątku, w przypadku gdy zmarły mieszkał w tym państwie, lecz odmawiać takiego odliczenia, jeśli przed śmiercią osoba zmarła miała miejsce zamieszkania w innym kraju UE.

Opodatkowanie przedsiębiorstw

Opodatkowanie przedsiębiorstw to kolejny obszar, w którym kraje UE same decydują o swoich przepisach podatkowych. Jednak niektóre kwestie dotyczące opodatkowania spółek wymagają podejścia na szczeblu UE. Działania ogólnoeuropejskie są potrzebne w celu zniesienia barier na rynku wewnętrznym, zagwarantowania uczciwej konkurencji podatkowej i wspólnego zwalczania takich problemów jak unikanie opodatkowania przez przedsiębiorstwa.

Ważnym aspektem prawodawstwa UE w sprawie opodatkowania przedsiębiorstw jest wyeliminowanie podwójnego opodatkowania, tj. sytuacji, w której dana firma płaci dwa (lub więcej) razy podatek od tego samego dochodu w różnych krajach UE. Oto kilka przykładów działań UE.

- Dyrektywa w sprawie odsetek i należności licencyjnych eliminuje pobieranie podatku u źródła od transgranicznych płatności odsetek i należności licencyjnych między powiązаныmi spółkami, które mają siedziby w różnych krajach UE.
- Dyrektywa w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych zapobiega podwójnemu opodatkowaniu spółki dominującej za zyski uzyskane przez spółkę zależną mającą siedzibę w innym kraju UE.
- Dyrektywa w sprawie łączenia przedsiębiorstw ułatwia opodatkowanie działalności mającej na celu restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w dwóch lub większej liczbie państw UE.
- Konwencja arbitrażowa UE ustanawia procedury rozstrzygnięcia sporów dotyczących podwójnego opodatkowania przedsiębiorstw z różnych krajów UE.

Równie ważnym aspektem jest zaostrożenie unijnych i krajowych przepisów podatkowych w celu ograniczenia uchylania się od opodatkowania (tzw. planowania

podatkowego), przenoszenia zysków i nadużywania przepisów prawa. W tym celu należy na przykład zwiększyć przejrzystość transgranicznych interpretacji prawa podatkowego.

Wniosek Komisji w sprawie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB) ma umożliwić przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w UE stosowanie jednego zbioru przepisów w celu obliczenia swoich dochodów podlegających opodatkowaniu. Ma on ogromnie uprościć życie podmiotom działającym w więcej niż jednym kraju UE. CCCTB może również służyć jako skuteczne narzędzie w walce z unikaniem opodatkowania, ponieważ firmy będą miały mniej możliwości przenoszenia zysków i minimalizowania podatków.

Gospodarka cyfrowa

Komisja Europejska zastanawia się, w jaki sposób najlepiej opodatkować gospodarkę cyfrową w UE. Chce wspierać otoczenie przyjazne dla biznesu oraz usunąć przeszkody podatkowe, które mogą zniechęcać do inwestycji i utrudniać wzrost gospodarczy, ale przy tym zagwarantować, że sektor cyfrowy wniesie sprawiedliwy wkład w finanse publiczne.

Zwalczanie unikania zobowiązań podatkowych i uchylania się od opodatkowania

Pobieranie podatków leży w kompetencji każdego państwa członkowskiego. Również organy krajowe

odpowiadają za karanie tych, którzy nie płacą podatków. Jednak problem unikania zobowiązań podatkowych i uchylania się od płacenia podatków stanowi złożoną kwestię, którą trudno rozwiązać w pojedynkę. Dlatego państwa UE powinny ściśle ze sobą współpracować, aby rozwiązać ten problem zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

Przepisy UE i dwustronne umowy podatkowe stworzyły podstawy do współpracy i wymiany informacji między krajami UE. W celu dalszej walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania Komisja Europejska przedstawiła w 2012 r. plan przewidujący ponad 30 działań w tej dziedzinie. Kilka inicjatyw już wdrożono, inne są w przygotowaniu:

- platforma na rzecz dobrego zarządzania w dziedzinie opodatkowania – poprzez monitorowanie postępów państw członkowskich w rozwiązywaniu problemu agresywnego planowania podatkowego i zwalczaniu rajów podatkowych,
- przepisy UE, na mocy których każdy kraj UE automatycznie przekazuje innym krajom UE informacje na temat dochodów lub rachunków finansowych osób mających miejsce zamieszkania w tych innych państwach UE,
- mechanizm szybkiego reagowania i zwalczania oszustw związanych z podatkiem VAT,
- zasady wzajemnej pomocy między krajami UE w zakresie odzyskiwania należności z tytułu podatków, ceł i opłat, jak również niektórych podatków dochodowych, kapitałowych i ubezpieczeniowych,
- współpraca w zwalczaniu oszustw związanych z podatkiem VAT – poprzez stosowanie systemów

Gospodarka cyfrowa szybko się rozwija. Przepisy podatkowe muszą nadążać za tymi zmianami.

©Fotolia/moodboard

Współpraca ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia lepszych przepisów podatkowych w UE.

wymiany informacji w celu ostrzeżenia innych państw UE o działaniach niezgodnych z prawem.

Kraje UE zobowiązały się do przestrzegania Kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw. Jest to ważne narzędzie służące zapewnieniu uczciwej konkurencji podatkowej w UE. Kodeks nie jest instrumentem prawnie wiążącym, ale ma duże znaczenie polityczne. Na mocy kodeksu kraje UE zobowiązują się do zmiany lub zniesienia szkodliwych środków podatkowych oraz powstrzymania się od wprowadzenia takich środków w przyszłości.

Program współpracy między krajami UE

W ramach programu **Fiscalis 2020** Komisja wspiera państwa UE w zarządzaniu ich systemami podatkowymi. Kraje mogą dzielić się najlepszymi praktykami oraz współpracować w wielu dziedzinach, w tym w zakresie dochodów finansowych, dochodów z zatrudnienia, zysków kapitałowych, podatku VAT i akcyzy.

Współpraca międzynarodowa w zakresie walki z uchylaniem się od płacenia podatków

Kraje UE i Komisja Europejska również na szczeblu międzynarodowym dążą do wzmocnienia światowych norm w zakresie zwalczania uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania.

UE aktywnie uczestniczy w pracach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) na rzecz ustanowienia międzynarodowej polityki podatkowej. W kwestii tej osiągnięto duży postęp, m.in. opracowano nowy globalny standard w zakresie automatycznej wymiany informacji finansowych oraz projekt przeglądu międzynarodowych zasad dotyczących unikania opodatkowania przedsiębiorstw.

UE zawarła umowy o wymianie informacji podatkowych z pięcioma sąsiadującymi z nią państwami (są to: Andora, Liechtenstein, Monako, San Marino i Szwajcaria). Kraje UE zawarły również podobne umowy z terytoriami zależnymi i stowarzyszonymi Wielkiej Brytanii i Holandii położonymi poza UE.

Z kolei umowy międzynarodowe UE z krajami spoza UE zawierają klauzule zobowiązujące te kraje do przestrzegania standardów dobrego zarządzania w sprawach podatkowych. Zasadniczo oznacza to, że zgadzają się one na wymianę informacji podatkowych z krajami UE oraz wyeliminowanie szkodliwych środków podatkowych.

Perspektywy

W Europie osoby, towary, kapitał, usługi i przedsiębiorstwa są w ciągłym ruchu. Dlatego kraje UE nie mogą zarządzać swoimi systemami podatkowymi w oderwaniu od innych krajów i reszty świata.

W następstwie kryzysu gospodarczego zintensyfikowano europejskie i międzynarodowe wysiłki na rzecz zwalczania unikania zobowiązań podatkowych i uchylania się od płacenia podatków, a w przyszłości najprawdopodobniej walka ta będzie prowadzona jeszcze intensywniej. W rezultacie podatnikom trudniej będzie uchylać się od opodatkowania bez względu na to, gdzie mają miejsce zamieszkania oraz gdzie znajdują się składniki ich majątku.

Jednocześnie europejska polityka podatkowa ma na celu ułatwienie swobodnego przepływu osób, towarów, usług i kapitału. Komisja Europejska będzie kontynuowała prace nad usunięciem barier podatkowych utrudniających wolny handel w Europie i na całym świecie oraz w dalszym ciągu będzie wspierać zwiększanie wzrostu gospodarczego i dobrobytu w krajach UE.

Port w Rotterdamie: okno na światowy handel.

Więcej informacji

- ▶ **Szczegółowe informacje na temat polityki podatkowej i celnej Unii Europejskiej (w języku angielskim, francuskim i niemieckim):** http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm
- ▶ **Pomoc i porady dla obywateli UE, również na temat kwestii podatkowych:** http://europa.eu/youreurope/citizens/index_pl.htm
- ▶ **W rozwiązywaniu problemów wynikających z błędnego stosowania przepisów przez urzędy administracji państwowej pomaga Solvit:** www.solvit.eu
- ▶ **Zalecenia dla poszczególnych krajów**
http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm
- ▶ **Na pytania na temat Unii Europejskiej odpowie serwis Europe Direct:** 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

